

© Editura EIKON

București, Calea Giulești 333, Sector 6,
cod poștal 031310, România

Difuzare / distribuție carte: 021 348 14 74
0733 131 145, 0728 084 802
difuzare@edituraeikon.ro

Redacția: 021 348 14 74
0728 084 802, 0733 131 145
contact@edituraeikon.ro
www.edituraeikon.ro

Editura Eikon este acreditată de
Consiliul Național al Cercetării Științifice
din Învățământul Superior (CNCSIS)

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României
UNGUREANU, GELU

Doi pași prin singurătate / Gelu Ungureanu. -
București : Eikon, 2021
ISBN 978-606-49-0419-5

821.135.1

Coperta și conceptul grafic: Sasha Segal

DTP: Mihăiță Stroe

Editor: Valentin Ajder

Gelu Ungureanu

Doi pași prin singurătate

antologie lirică

E I K O N

București, 2021

CUPRINS

ARGUMENT	5
DE VORBĂ CU ORFEU	9
STAU PE PRISPĂ BOLNAV DE-NCHIPUIRI	18
ACASĂ.....	20
VAZA MEA CU ÎNCRUSTAȚII FLORALE.....	21
ACASĂ.....	23
LUNĂ DE LUNĂ NUMĂR	24
DEMULT	26
MICA PARALELĂ	27
PE ACESTE MELEAGURI	28
SE FĂCEA.....	29
FRICA DE ALB	30
STĂ DÂNSA CUVIOASA.....	31
ÎNLĂTURAREA PIEDICILOR	33
UȘA FĂRĂ CLANȚĂ.....	34
MATEMATICĂ INIȚIATICĂ.....	35
NOIEMBRIE	37
ÎN RĂZBOI	38
PREVIZIUNE.....	39
BĂTRÂNILOR NEAOȘI.....	40
DUPĂ ANI DE ZILE.....	41
ÎNCEPUT.....	42
ÎNSERARE	43
NECONTROLABIL	44
COSTAN	45
SPONTANEITATE.....	46

ÎMI PARE RĂU	47
LEAGĂNUL VIETII	48
S-AJUNGĂ LA NOI	49
AM ÎNTREBAT	50
NOIEMBRIE II.....	51
ZI NORMALĂ DE LUCRU.....	52
SPAȚIU ONDULAT	53
SIDERALĂ	54
O TANGENTĂ LA AMINTIRE.....	55
VALORILE LITERATURII ȘI ALE FILOZOFIEI	56
MAI TOȚI AM STRIGAT	58
ALEEA TERASATĂ	63
CÂND PAIPALĂ ÎNCEPEA.....	66
VECINUL ZANFIR.....	67
IATĂ.....	70
DE ZIUA NUMELUI.....	72
DIN CÂND ÎN CÂND	73
ATÂT!.....	74
CE TEMELIE STRÂMBĂ	76
ÎNCÂNTATĂ	78
DE LA ȘCOALĂ SPRE CASĂ.....	80
TRECUSEM ÎNTR-A II-A	82
LINIȘTEA SERII A FOST STRĂPUNSĂ	86
MAI ÎN GLUMĂ, MAI ÎN SERIOS	88
AM PUS ȚUICA SĂ FIARBĂ	90
IARNA.....	93
AZI, E MUNCĂ VOLUNTARĂ.....	95
„DRACU DE POPĂ!”	97
ZESTREA MEA DE TIMP VECHI	101
CÂND VALORILE INTRĂ-N DORINȚĂ	105

DE VORBĂ CU ORFEU (poem în deschidere)

Maestrului Tudor Gheorghe

De aici a plecat totul; dintr-o noapte ploioasă
când pe drum roțile căruței zobeau zgomotos
pietricelele din nămolul ce ajunsese către osii.
Felinarul dădea să se stingă, în zloata nemiloasă.
Ne rugam amândoi, aproape deodată,
de-ar apărea Luna, chiar ca un colț de secere,
să nu ne numim orbi de-a binelea.
Orfeu sta comod, înfofolit, în şușlete,
pe o pală groasă de fân, și bâiguia;
am crezut la început că vorbește de unul singur,
apoi am observat că făceam parte din
conversație, lucru care m-a bucurat,
și-am revenit la realitate, când îl aud:
„Tot viața la țară e mai frumoasă; de mult n-am
mai mers într-un car cu boi pe o asemenea
vreme, acum ai adevărata inspirație... nu cumva
ai ceva de băut?”
I-am întins jumătatea de țuică, astupată cu un
cocean de porumb.
Orfeu:
— Ți-ar plăcea de-o închipuită cu inima
„ca pe vremuri
jumătate veche,
jumătate viitoare?”
Poetul:
Da, desigur, de-ar avea și un mers

„cu părul lung de cețuri întunecate scăpătat în râpe.

Ce tineri eram când înnodam fericirea la colțuri
fără să ne pese de punctele cardinale ori de haitele
bulversate ale viitorului!”

Orfeu:

— „În surpătura asta de beznă s-au adunat de toate.
De trei zile târâm un țărm spre singurătate;
și tragem – tragem de țărm mereu dinspre noi.”

Poetul:

— „La ultima sclipire a îngerului meu păzitor
am convenit ca aducerile-aminte să-mi
aparțină fără vreun alt amestec (oricum era inutil);
Cel care este mai sus decât noi: țipă, pândește,
plagiază trecutul tulburător de corect.”

Orfeu:

— Of! Ațipisem: „Se făcea că pictam fațada unei
biserici, stăteam pe schela firavă, nesigură;
se-nsera și sârmele de pe stâlpii de telegraf
încă mai țârâiau ca niște greieri pustnici
în grădina lui Morse.”

Poetul:

— Le aud și eu, parcă:
„Mă-ncurc în întunericul din lampa stinsă
Se mai întrevăd depărtările palide.”

Orfeu:

— Ehe! „Când bătrânul fluviu și-a amintit
că apa ce-l străbate a mai fost cărată odată
prin robinete, era mult prea târziu
să mai ceară socoteală; tumultul când străveziu,
când cernit a rostogolit morțile miilor de ani
îmbătrânind fără milă marea cea mare
în care Dumnezeu și-a oglindit chipul
niciodată reîntors.”

Poetul:

— Acum mă întreb: „Ce-am căutat noi oare în golul
efemer de deasupra-ne: chemări, trăiri din cale-afară
ori alte curgeri?”

Orfeu:

— Se întâmplă, eu am căutat degeaba: „Câteodată
Luna plânge cu raze din sufletele
înghețate înainte de vreme.

Și apoi strigăte sunt ici, colo, dar mai ales dincolo.”

Poetul (își amintește!):

— „În trezirea târzie surprinși am aflat
că cineva ne-a preschimbat templele
înălțându-ne în locul lor; și stăm stingheri
între păreri.”

Orfeu:

— Cred că ai înțeles ce-am vrut să zic:
„Nu doare pământul: noi umblăm desculți
de inimi și ochi, când vulturii ne cară leșinul
spre stânci, iar pescărușii ne țipă speranța
pe jumătatea cerului – e golul.”

Poetul:

— Am văzut că: „Marginea pădurii este totdeauna
încărcată de emoții; acolo eu trăiesc observator,
iscoditor în echilibru cu a ști și a nu ști ceva
despre întinderile de beznă.”

Orfeu:

— „Și-o să ne certăm precum chiorii
în strâmtul câmp de oase; alt perimetru nu-i,
că vine totu'-ncoace: închide Nordul către Sud
și fasta-mpreunare; oricum, lucire cui să-i dăm?
Ascundere – nu e cărare.”

Poetul:

— Așa e, maestre, pentru că: „Genele cad odată
cu teama din ele, când fiecare-și numără
bătăile inimii de peste zi.”

Și-apoi: „Când totul alunecă fricilor le este frică,
clipa clipește – întunecată.”

Orfeu:

— Ia bine seama: „Așa cum se știe
îngerii nu au memorie, uită tot, nu-și notează nimic,
devin ignoraanți. Așa și el, îngerul păzitor; fără să știe,
plutind ușor peste morminte, încearcă în zadar
să-și amintească.”

Poetul:

— Odată: „În grabă mergeam spre Răsărit
printr-o aglomerație necunoscută, la cumpărături;
voiam să-mi iau haine noi; din întâmplare,
am și trecut de ușă fără să-mi dau seama cum;
acum merg spre tine singur dar atent.”

Orfeu:

— Te înțeleg, dar: „această dorință de viață nesăbuită
nu-i de-a bună; cel ce-și legănă bucuria
în balansoarul răbdării fără ca pipa să-i fumege,
înghețe flăcări tinere neîntoarse din drumul lor
întotdeauna.”

Poetul:

— Aceste „Deosebiri profunde, cândva trăite,
au tras realitatea lângă noi. Fără bănuiele și
discret ne-ncurcă.”

Orfeu:

— M-am cam săturat: „Ce adaug la o cântare veche
e numai limpezimea lichidă: ce e putred se curmă
în ziceri, în coloraturi.”

Adică, vreau totuși să-ți spun că ai dreptate,
și văd asta chiar acum: suntem *relativi*,
cum ziceai și în poemul ăla cu Einstein,
Pitagora și lira lui Homer: „și-am fi egali
și antici în mister.”

Poetul:

— Adevărul, maestre, e că: „Plictisit,
cineva ne-a aruncat unul câte unul, întâmplător
molecule neștiutoare, în burta unei mame
și ea plictisită.”

De atunci: „Durata unui ciclu de creștere
a nebulozității universale ne preocupă.
Întrecând măsura lucrurilor râvnim la
viața altora neîndoielnic, ne degradăm,
vom profita, vom deveni leneși.”

Orfeu:

— Ți-am spus și o repet: „Între limite ne naștem
și tot aici ne pierdem vremea.
Nebunia curată ne cere bir, pretenție normală,
ce e curat, e curat!”

Și nu degeaba: „Mercenarii au plecat cu gând măreț –
să închidă cercul polar. Mănăstirile erau deja închise,
păsările călătoare și-au inversat ruta să fie în ton
cu polii, care au amortit într-o subtilă rocadă!”

*

Noaptea neagră pare că se desparte de noi
și-n depărtare „Pasărea Paradisului” clipește
anemic; ne apropiem de *Podișul Getic*, se simt
Reverberații. Sunt ca într-o casă nouă, imensă,
unde „zenitul îl lipesc pe verticală, un fel de poster
alcătuit din desenele ficelor mele din clasa întâi.
Apusul mi-a rămas întipărit pe retină din privirile
bunicii materne, de atunci, de când îmi povestea
cum a plecat bunicul la război și n-a mai venit;
însurarea am înseilat-o din carpetele țesute
de mama la război; noaptea am decupat-o
din pozele bunicilor paterni, cu grijă,
să nu le deranjez chipurile, iar zorii... zorii
mi i-a pictat Iulia, când a intrat azi pe poartă.”

„Aici, vântul se toarce singur și își brodează baldachinul cu un suvenir. Apoi se întoarce pe drumul cu țărână multă, cu urme descompuse de copite și de roți demult neumblate. Dumnezeu îl pândește ascuns după partea nevăzută a Lunii.”

„Bătrânilor neaoși le bate inima din opinci până-n căciulă. Pe aceste meleaguri ființarea picurândă a conjugat verbele de la trăirea «patetică» la cea «tragică», firesc, fără temere, iar leagănul vieții a fost o copaie mică în care bunica ne legăna.”

„Demult, Meșterul Manole stă sprijinit între început și sfârșit uitându-se în jos, către hăul deschis de el însuși. Nu se are decât pe el și înaltul cu o cruce în așteptare. Se gândește la Ana și se-ntreabă: să-i plângă soarta, ori în zbor să o ajungă?”

„Din când în când Dumnezeu poposește pe aici. Preferă satul și pădurea amestecându-se printre oameni gânditor și sfios. Neglijând Preaînaltul, primăvara vine să-și usuce rufele pe paralela 45 unde vântul bate blând, dar și șugubăț, aruncându-i-le uneori prin desigurii, pe ape, peste noi. Nu se supără! În schimb, mai atârnă câte o oaie ori un miel, de Paști; jertfă sieși, bucurie a întregirii Împărăției Cerești.”

Maestrul mă ascultă dus; părea că ațipise, dar dintr-o dată, cu o forță surprinzătoare, reia dialogul și-mi zice:

„Când cirezile de nori nu mai erau ale mele, îmbrățișam perna nopții clandestin și sărac.” Iar:

„Când semnul crucii expiră, rămânem pustii și separați între linii orizontale și verticale.”

Poetul:

— Adevărul e că am găsit:

„Semne scrijelite în tainele mele, majuscule în intimitate, păstrate involuntar, dar oarbe în a mă vedea; și-apoi: Mi-era teamă că după pauza asta am pierdut Biblia; am regăsit-o sub brațul celălalt – cel cu care mă odihnesc.”

Orfeu:

— Mi-aș dori ca „Multa, neverificata emoție privită de jos, rotund spre gura de clopot să-i dea mâinii tale puține dorințe”.

De abia acum îmi dau seama:

„M-am regăsit într-o frază antică: se vorbea despre un troliu ascuns și de o săgeată pe moarte căzută-n nemișcare pe pasărea lovită.”

Poetul:

— Icoanele nu cad niciodată:

„noi urcăm repede spre ele căzând.

A îngălbenit mirosul trăirii ca frunzele târzii,
iar visele, aruncate de arcuirea podului,
ajung dincolo sărace ca multe alte lucruri
ce curg pe lângă noi și apoi cu noi deodată.”

Orfeu:

— Am umblat mult și, de asemenea, am pățimit;
acum: „Vântul îmi împinge umbra
lăsându-mi cumiștenia
spre destăinuirea deplină;
agonia îmi scapă printre degete
vindecându-mă de paloarea frunții.”

Totul se scurge nemilos, neîmblânzit, și sunt convins:

„E zgomotul surd din minune
abaterea ce aud în mine
lăsând pleșuv în cumpănire
un nour gol de amăgire.

Se-neacă saltul înapoi
de gropi sătul, prin noi, prin noi.”

Acum: „Ca un corb uneori intru-n înserare,
nuața lipsei de croncănit nu mă miră –
gâfâi de-atâta trecută ziua.”

Poetul:

— Te întreb: „Cât crezi că va dura această zidărie
fără mortar, fără martori, când soarele stă-nchis
în fructele coapte?”

Orfeu:

— Nu știi ce să zic, dar „Replica asta îmi place:
Legea firii nu se află în index.
Ea plutește ca un corb în dezmăț
căutând ceva ce încă nu știe;
și nici nu vrea să-și dea în vileag destinul.”

Poetul:

— Iată, „A venit ziua
emancipării curajoase!

Mă legăn printre
cele mai pure posibilități,
chiar prin complicate încercări
de mers înapoi.”

Orfeu:

— Ți-aș mai spune: „Dându-i îngerului tău priviri
și-un buchet de trandafiri, vei deveni o căutare
într-o oarbă-nsingurare, de-i dai o faptă bună
la cină l-ai chemat, n-auzi cum îți sună
din resturi de păcat?”

Poetul:

— Nu, „În minte mi-atâră ceva mai greu decât
gravitația – gândurile împovărate apasă pe fapte,
turtindu-le;
în fiecare dimineață îmi trăiesc bănuiala și îndoiala;
o formă de gesturi golită îmi bânțuie închipuirea
când vine ziua să-mi sfințească singurătatea.”

Orfeu:

— Aș vrea să ții minte: „Când va suna deșteptarea
pentru cei lipsiți de drumuri,
dar mai intens decât un torent,
atunci povestea va fi altfel:
o zicere simplă,
cu numere și silabe adunate,
cu note consemnate în supunere
răstălmăcind auzul.”

STAU PE PRISPĂ BOLNAV DE-NCHIPUIRI

Stau pe prispă bolnav de-nchipuiuri
și urmăresc absorbit paginile
unui caleidoscop; mă cuprind cugetările,
unele cu oarece nuanță vinovată
de ispită (ce-o fi făcând Dama de Treflă?).

Prietenii mi-au adus – felurite – leacuri,
în general ce aveau pe acasă, folosite
la gândurile lor suferinde. Vecinul, care
până acum nu prea m-a băgat în seamă,
a venit cu un erete sub braț
împușcat de curând, din greșeală –
dar nu mort de-a binelea – mi-a
recomandat niște capsule vagi
pentru ochi visători.

Altul mi-a zis franc:
— Sunt convins; ești o rămășiță
dinainte de Hristos, din Cultura
noastră de Hamangia.

Cel mai mult mi-a plăcut busola
adusă de un amic, nu știu de unde venea
(nici el nu-și amintea);
cu ea mi-am făcut de lucru, rănită fiind
de atâtea trasee turistice.

Rămas singur, am încercat să pun
în ordine avalanșa de păreri
(veniseră destui, fiecare cu opinia lui).
Între timp am deschis ultima ediție din *Istoria
devenirii maimuțelor* (careva, îngândurat, a uitat-o
pe prispă) și în sfârșit se pare că boala de-nchipuiuri
m-a părăsit, când descopăr că totuși
răbdarea unui cerșetor
vine întotdeauna din pasiunea pentru cerșit
ce capătă zilnic înfățișări noi.

E prea mult, îmi zic: acesta este tot un
punct de vedere, dar care trebuie totuși
explicat odată și-odată. Noroc că-mi
vine în minte cugetarea: „punctul de vedere este o
viziune care în timp ni se îngustează
devenind un punct, sfidând astfel
orizontul larg primit cadou la naștere”.